

SMILTENES NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Reģ. Nr.90009067337, Dārza iela 3, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729
tālr.: 64774844, e-pasts: dome@smiltenesnovads.lv

LĒMUMS

Smiltēnē

2022.gada 28.decembrī

Nr.594

(protokols Nr.22, 4.§.)

Iesnieguma par atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā un Kadastra informācijas sistēmā, izskatīšana

Smiltenes novada pašvaldības dome izskata:

- 1) R. R., dzīvesvietas adrese, turpmāk – Iesniedzēja, 2022.gada 29.novembra iesniegumu (reģistrēts Pašvaldības lietvedībā 2022.gada 2.decembrī, reģistra Nr.5568), kurā Iesniedzēja cita starpā lūdz izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru nekustamajam īpašumam “Saltupi 72”, Launkalnes pagastā, Smiltenes novadā (kadastra numurs 9470 003 0067) Kadastra informācijas sistēmā un Valkas zemesgrāmatu nodaļas Launkalnes pagasta zemesgrāmatas nodaļā Nr.462 tiek dzēsta atzīme – ceļa servitūts- tiesība uz braucamo ceļu;
- 2) A. K., dzīvesvietas adrese, turpmāk – Iesniedzējs, 2022.gada 7.decembra iesniegumu (reģistrēts Pašvaldības lietvedībā 2022.gada 9.decembrī, reģistra Nr.5692), kurā Iesniedzējs lūdz sniegt informāciju par ceļa, kas nodrošina piekļuvi īpašumam “Saltupi 70”, statusu un lietošanas tiesībām.

Nemot vērā, ka Iesniedzēju iesniegumi ir saistīti, pašvaldība abus iesniegumus izskata kopsakarā, sniedzot vienotu lēmumu.

Iesniedzējai R. R. pieder nekustamais īpašums “Saltupi 72”, Launkalnes pagasts, Smiltenes novads, kadastra Nr. 9470 003 0067, kas sastāv no divām zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem Nr. 9470 003 0067 un Nr. 9470 003 0319, turpmāk – Nekustamais īpašums, atbilstoši Launkalnes pagasta zemesgrāmatas nodaļuma Nr. 462 II daļas 1.iedaļas ierakstiem Nr. 5.2. un 5.3. Iesniedzējas īpašuma tiesības ir nostiprinātas 2006.gada 22.augustā, pamats nostiprinājuma veikšanai – 2006.gada 29.jūnija Pirkuma līgums. Pirms Iesniedzējas Nekustamā īpašuma tiesību nostiprināšanas, t.i. 2006.gada 25.maijā, tika nodibināts *ceļa servitūts - tiesība uz braucamo ceļu*, turpmāk – Ceļa servitūts.

Iesniedzēju viedoklis par konkrēto tiesisko situāciju un faktiskajiem apstākļiem uzklauts domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas 2022.gada 21.decembra sēdē.

Ceļa servitūta nodibināšanas pamats – 2006.gada 8.marta Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas lēmums Nr.10A-1V1/79. Ceļa servitūts noteikts 0,03 ha (nulle, komats, nulle trīs hektāru) platībā. Ceļa servitūta, proti, tā *piebraucamā ceļa* robežas, konkretizētas Nekustamā īpašuma, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu Nr. 9470 003 0067, Zemes robežu plānā.

Civillikuma 1156.pants noteic, ka ar jēdziens “*ceļš*” saprotams ne tikai kā speciāli izbūvēta inženiertehniska būve likuma “Par autoceļiem” 2. panta izpratnē, bet arī braukšanai vai iešanai iebraukta vai izveidota zemes josla. Tas var būt autoceļš, speciāli ierīkots vai iemīts kājceļš, taka vai citāda zemes josla, pa kuru iespējama gājēju, mājlopu vai transportlīdzekļu kustība. Tāpēc ceļa servitūta nodibināšanai nav jāizbūvē autoceļš likuma “Par autoceļiem” izpratnē¹.

Saskaņā ar likuma “Par autoceļiem” 6.¹ panta pirmo daļu, ja kāda īpašnieka zemes gabalu, kuru viņš ieguvis sakarā ar īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes privatizāciju, pievedceļš nesavieno ar

¹ Senāta 27.10.2015. spriedums lietā Nr. SKC-165/2015 (C23061211), 9. punkts; Senāta 04.07.2017. spriedums lietā Nr. SKC-229/2017 (C09030814), 8.2. punkts. Pieejami: <http://at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/judikaturas-nolemumu-arhivs>; Senāta 18.09.2018. spriedums lietā Nr. SKC-177/2018 (C36058515), 7.2. un 7.5. punkts.

valsts vai pašvaldības ceļu, šādam īpašniekam ir servitūta tiesības lietot braukšanai citos zemes gabalos esošos ceļus vai ierīkot tos no jauna.

Ievērojot Valsts zemes dienesta topogrāfiskos datus², iespējams, varētu secināt, ka Iesniedzēja A. K. nekustamajam īpašumam ar adresi "Saltupi 70", Launkalnes pagasts, Smiltenes novads, kadastra Nr. 9470 003 0066, nav cita piekļuve, lai pēdējais varētu netraucēti lietot nekustamo īpašumu. Ievērojot Civillikuma 1231. un 1235.panta normatīvo regulējumu servitūtu nodibina ar likumu, tiesas spriedumu, līgumu vai testamentu. No servitūta izrietošā lietu tiesība ir nodibināta un spēkā abām pusēm tikai pēc servitūta ierakstīšanas zemesgrāmatās. Ceļa servitūts ir ierakstīts Nekustamā īpašuma nodalījuma III daļas 1.iedaļā, saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 17.panta 1.punkta a) apakšpunktu, kas noteic, ka trešās daļas pirmajā iedaļā norāda lietu tiesību, kas apgrūtinā nekustamu īpašumu, izņemot tās, kuras jānorāda otrā un ceturrtā daļā. Aplūkotā tiesību norma lasāma kopsakarā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu (...) Nekustamo īpašumu ierakstīšana un lietu tiesību nostiprināšana ir obligāta.

Augstākās tiesas Senāta pastāvīgā prakse atzīst, *ja blakus esošo zemesgabalu īpašumu īpašnieki nevar vienoties par zināma reālservitūta nodibināšanu, strīda gadījumā tas nodibināms ar tiesas spriedumu, vienīgi tad, ja konkrētajā gadījumā konstatēta objektīva nepieciešamība nodrošināt valdošo nekustamo īpašumu ar tādu labumu, ko var dot kalpojošais nekustamais īpašums ar savām pastāvīgām īpašībām un kas ir absolūti nepieciešams valdošajam nekustamajam īpašumam, lai tas varētu normāli funkcionēt* (Civillikuma 1135., 1146.pants). *Servitūts nosakāms pēc iespējas saudzīgi attiecībā uz kalpojošo nekustamo īpašumu, proti, tā, lai pēc iespējas mazāk apgrūtinātu šo nekustamo īpašumu*, sk. Civillikuma 1139. pantu³.

Strīdus situācijā, robežu noteikšanas, servitūta nodibināšanas un/vai izlietošanas gadījumā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 23.panta pirmo daļu, kas noteic, ka *visi civiltiesiskie strīdi ir pakļauti tiesai, ja likumā nav noteikts citādi. Tas neatņem pusēm tiesības, savstarpēji vienojoties, griezties strīda izšķiršanai šķīrējtiesā vai izmantot mediāciju*. Pusēm, savu tiesību un interešu aizskāruma gadījumā, ir piešķirtas visas materiālās un procesuālās tiesības.

Pašvaldības kompetencē, atbilstoši likuma "Par pašvaldībām" tiesību normām, neietilpst izskatīt personu civiltiesiskos strīdus, t.i. tā nav viena no Pašvaldības autonomajām funkcijām. Pašvaldība, izdodot šo lēmumu, nevērtē iespējamo Iesniedzēju strīdus situāciju, bet vispārēji apskata servitūta nodibināšanas kārtību.

Ņemot vērā norādīto, Smiltenes novada pašvaldības domes Finanšu un attīstības jautājumu pastāvīgās komitejas 2022.gada 21.decembra atzinumu (protokols Nr.14) un pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 6., 15. pantu, 21. panta pirmās daļas 27. punktu, atklāti balsojot ar 14 balsīm "Par" – (Ainārs Mežulis, Astrīda Harju, Dainis Aļeksējevs, Edgars Avotiņš, Ervins Labanovskis, Gita Mūrniece, Iluta Apine, Inga Ērgle, Jānis Āboliņš, Māris Zālītis, Mārtiņš Vīgants, Otārs Putrālis, Raivis Vizulis, Toms Markss), "Pret" – nav, "Atturas" – nav,

Smiltenes novada pašvaldības dome

NOLEMJ:

1. Atteikt izdot labvēlīgu administratīvo aktu, kas dzēstu Nekustamā īpašuma nodalījuma III daļas 1.iedaļā nodibināto Ceļa servitūtu;
2. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Domes priekšsēdētājs

E.Avotiņš

² <https://www.kadastrs.lv/#result>

³ Augstākās tiesas tiesu prakses vispārinājums "Par tiesu praksi lietās, kas izriet no servitūtu tiesībām" (2006. gads), secinājumu 6. un 15. punkts. Pieejams: <http://at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/tiesu-prakses-apkopojumi/civiltiesibas>; Senāta 31.03.2014. spriedums lietā Nr. SKC-11/2014, 5.2. punkts; Senāta 12.04.2016. spriedums lietā Nr. SKC-33/2016 (C27209810), 7. un 9. punkts